

stichting
**Nationale
Koolstofmarkt**

Jaarverslag 2020

Warmtepomp zwembad De Veldkamp, Wezep (foto: Simon Bos)

<https://nationaleCO2markt.nl/>

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Overzicht van activiteiten	4
2.1.	Werkgroepen	4
	Werkgroep 1: Methoden en Regels	4
	Werkgroep 2: Groene projecten	5
	Werkgroep 3: Marktwerving	6
2.2.	Commissie van Deskundigen	7
2.3.	Bestuur	7
2.4.	Deelnemersraad	7
3.	Overzicht van resultaten in 2020	9
3.1.	Methoden	9
3.2.	Projecten	9
	Projectregistratie	9
	Validatie projectplannen	9
3.3.	Register	9
3.4.	Tarieven	10
4.	Verwachtingen voor 2021 en daarna	11
4.1.	Visie, missie en doelstelling	11
4.2.	Financiering	11
4.3.	Methoden en regels	11
4.4.	Communicatie	12
5.	Jaarrekening 2020	13

1. Inleiding

Na de oprichting in 2019 was 2020 het jaar voor de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) om een stevig fundament te leggen voor de vrijwillige koolstofmarkt in Nederland. Veel van het werk vond in 2020 nog plaats ‘achter de schermen’ omdat het ging om nieuwe methodedocumenten voor het berekenen van emissiereducties of koolstofvastlegging door projecten en regels daarvoor. Maar 2020 was ook het jaar dat SNK de eerste certificaten uitgaf op basis van het gevalideerde projectplan Lytse Deelen. Dit project, in Tijnje, ging op 30 juni 2020 van start met het frezen van greppels om water in een veenweidegebied binnen te laten (zie Figuur 1). Inmiddels zijn de uitgegeven certificaten van dit eerste project uitverkocht.

Figuur 1. Tweet van Gedeputeerde Hoogland n.a.v. openingshandeling project Lytse Deelen

Naast het inhoudelijke fundament werkte SNK in 2020 ook aan het verbreden van de basis met (markt)partijen die samen de [Deelnemersraad](#) vormen van SNK. Daarmee heeft SNK een nog betere inbedding gekregen in de markt voor vrijwillige koolstofcertificaten. Deelnemers hebben de mogelijkheid om actief deel te nemen aan de werkgroepen; naast de al bestaande werkgroepen Methoden (1) en Groen (2) werd in 2020 ook de werkgroep Marktwerking opgestart (3). Deze werkgroep bespreekt marktaspecten rond het uitgeven van koolstofcertificaten. Een werkgroep Communicatie zal in 2021 van start gaan.

Het derde deel van het fundament voor een gezonde organisatie voor SNK werd in 2020 gelegd door de toezegging van een aantal deelnemers om gedurende de periode 2021-2025 financieel bij te dragen aan SNK, zodat voor deze periode met een sluitende begroting kan worden gewerkt. De verwachting is dat na deze periode de markt voor vrijwillige koolstofcertificaten dusdanig zal zijn gegroeid dat SNK zichzelf zal kunnen bekostigen.

Een belangrijke factor voor SNK bij het leggen van dit fundament in 2020 was de saamhorigheid en vastberadenheid onder deelnemers om van het systeem een succes te maken. Dit schept de verwachting dat SNK in 2021 vaak naar buiten kan treden met nieuws over validatie van nieuwe projectplannen en uitgifte van nieuwe certificaten.

We verheugen ons op een mooi oogstjaar 2021.

Het bestuur en directie SNK

2. Overzicht van activiteiten

2.1. Werkgroepen

Werkgroep 1: Methoden en Regels

Werkgroep 1 organiseerde in 2020 acht bijeenkomsten, waarvan het merendeel online werd georganiseerd. De kern van werkgroep 1 bestond in 2020 uit de volgende personen:

- Simon Bos (voorzitter, Syntraal)
- Lieke Noij (Syntraal)
- Frans Vlieg (Natuurmonumenten)
- Mylène Zambon (Southpole)
- Gerard Adema (Friese Natuur- en Milieufederatie)
- Laurens Drogendijk (Band op Spanning)
- Pol Knops (Plan BCO₂)

De werkgroep ondersteunt marktpartijen bij het schrijven van methodedocumenten voor het berekenen van emissiereductie of koolstofvastlegging bij verschillende typen projecten. Partijen kunnen bij SNK een projecttype voordragen waarmee emissies kunnen worden gereduceerd of koolstof vastgelegd. Na een eerste screening door de werkgroep kan een partij worden uitgenodigd door de werkgroep om het projecttype en de potentie voor koolstofcertificaten nader toe te lichten. Wanneer de werkgroep een positief advies hierover geeft, kan de partij een methodedocument voor het projecttype verder uitwerken, daarbij begeleid door de werkgroep. Ideeën voor groene projecten, d.w.z. in landbouw en natuurbeheer, worden eerst besproken en via een methodedocument uitgewerkt in de Werkgroep Groen (zie hierna). Werkgroep 1 houdt hierbij de eindredactie door alle methoden, voordat deze worden voorgelegd aan de Commissie van Deskundigen, te controleren op robuustheid en consistentie.

Werkgroep 1 behandelde in 2020 de volgende methodedocumenten:

Aanpassing en uitbreiding van bestaande methodedocumenten:

- **Valuta voor Veen:** grondwaterverhoging in veenweidegebieden. De aanpassing betrof een nadere uitwerking van de vereiste onafhankelijkheid van de partij die de projectmonitoring uitvoert. Daarnaast werd gewerkt aan uitbreiding van de methode naar veenweidegebieden met klei-op-veen (indieners oorspronkelijke methode: Friese Natuur- en Milieufederatie; indieners uitbreiding: Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland).

Vastgestelde methoden (zie ook: [RULEBOOK – Stichting Nationale Koolstofmarkt \(nationaleco2markt.nl\)](https://www.nationaleco2markt.nl))

- **Aqua- en riothermie:** benutting warmte uit afval- en oppervlaktewater voor verwarming gebouwen (indieners: Syntraal).
- **Cow credits:** het verminderen van methaanemissies bij runderen door toediening van voedingssupplement (indieners: Climate Neutral Group).
- **Greenswitch:** een nagenoeg CO₂-neutraal productieproces ter vervanging van nitraatmeststoffen geproduceerd door middel van de hoogenergetische Haber&Bosch- en Oswald- processen (indieners: Van Iperen Internationaal).

Methoden in voorbereiding

- **Band op Spanning:** slimme bandenpomp om bandenspanning beter te controleren en te onderhouden voor lager brandstofverbruik en lager CO₂-emissies (indiener: Band op Spanning)
- **Aanleg bos, boomweides en lijnvormige beplantingen** (indieners: Stichting Probos, Face the Future)
- **Klimaatslim beheer bestaande bossen:** behoud van koolstofvastleggingscapaciteit en verhoging van koolstofvastlegging in bossen en houtketens (indieners: Stichting Probos, Face the Future, Silve)
- **Blijvend grasland:** vastlegging van koolstof door middel van blijvend grasland op minerale landbouwbodems (zand en klei), gedurende een periode van tenminste tien jaar (indieners: Louis Bolk Instituut, CLM, WUR, Climate Neutral Group)
- **Revitalisering Essenbossen ter voorkoming van Essentaksterfte:** omvorming van aangetaste essenbossen naar duurzaam bos (indieners: Stichting Probos, Face the Future)
- **Recell:** winning van cellulose uit afvalslib (indiener: Recell)
- **Olivijn:** onomkeerbare vastlegging van CO₂ via civiele toepassingen van olivijn (indiener: PlanB CO₂)
- **CO₂ reductie door binnenvaartschepen op stroom van batterijen** (indieners: ZES en Climate Neutral Group)
- **Recycling harde kunststoffen:** CO₂-emissiereductie door het recyclen van gemengde harde kunststoffen (indiener: Van Werven Recycling Plastics)
- **Blue carbon:** bescherming van kwelders voor versterkte opslag van koolstof (indiener: Natuurmonumenten)
- **Langdurige koolstofvastlegging met henneproducten** (indiener: Looped)

De methodedocumenten volgen een vast stramien met stappen voor het vaststellen van emissiereductie (inclusief monitoring). Marktpartijen vullen dit stramien zelf in met hulp van de werkgroepleden. Gewoonlijk gebeurt dit in een aantal ronden; tussenversies worden in werkgroepvergaderingen besproken. De werkgroep legt het methodedocument voor aan de Commissie van Deskundigen wanneer:

- Het methodedocument volgens de werkgroep voldoet aan de [regels](#) van SNK, en/of
- Er specifieke vragen zijn omtrent een methode waar de werkgroep graag onafhankelijk advies over inwint.

Naast methodedocumenten voor specifieke projecttypen, werkte Werkgroep 1 in 2020 aan de volgende **basisregels** voor de Nationale Koolstofmarkt:

- **Uitgifte van certificaten bij de projectstart.** Op basis van een gevalideerd projectplan kan SNK 80% van de certificaten uitgeven o.b.v. geschatte emissiereducties tussen projectstart en eerste verificatiemoment. Deze uitgifte wordt in het register omschreven als 'gevalideerde emissiereductie'. Na verificatie van de emissiereductie wordt de status ervan 'geverifieerde emissiereductie'.
- **Uitgifte van certificaten met terugwerkende kracht.** Deze regel komt tegemoet aan projecten die starten na te zijn geregistreerd bij SNK maar voordat het projectplan ervan is gevalideerd. Hiermee wordt geregeld dat een project koolstofcertificaten kan ontvangen voor emissiereducties behaald tussen projectstart en het moment van afgifte van een validatierapport.
- **Bundeling van de monitoring en verificatie van kleinschalige projecten,** teneinde de kosten i.v.m. monitoring en verificatie voor kleinschalige projecten beheersbaar te houden. Deze regel wordt in 2021 voorgelegd voor publieke inspraak.

Deze regels zijn/zullen worden opgenomen in het document [Proces van projectplan tot uitgifte van certificaten](#)

Werkgroep 2: Groene projecten

Werkgroep 2 vergaderde in 2020 ongeveer iedere anderhalve maand (zes keer), vanaf maart 2020 online. De werkgroep bestond in 2020 uit de volgende personen:

- Frans Vlieg (voorzitter, Natuurmonumenten)
- Quirin Smeele (Natuurmonumenten)
- Anne Marieke Motelica (Waternet)

- Jan-Pieter Peijs (Staatsbosbeheer)
- Gijs Kuneman (Bosgroepen)
- Mylène Zambon (Southpole)
- Gerard Adema (Friese Natuur- en Milieufederatie)
- Arjan Alkema (FSC)

Het doel van Werkgroep 2 is om emissiereductie in de sfeer van bossen, landbouw en andere natuurgerelateerde projecten te ondersteunen door:

- Het in kaart brengen, samen met marktpartijen, welke opties er zijn qua groene projecten.
- Hoe deze projectopties zich verhouden tot Nederlands klimaat- en ander relevant landbouw- en natuurbeheerbeleid.
- Te onderzoeken op welke manieren projecten emissies reduceren en hoe deze in een methodedocument te vatten.

Methodedocumenten voor groene projecten, zoals voorbereid in Werkgroep 2, worden vervolgens voorgelegd aan Werkgroep 1 voor een methodologische bespreking (zie hierboven in dit verslag). Aangezien diverse projecttypen binnen SNK een groen karakter hebben, komt het in de praktijk vaak voor dat Werkgroep 2 het voorwerk qua methode doet voor een projecttype en dat Werkgroep 1 het methodedocument vervolgens, na een toets op methodologische consistentie, klaar maakt voor advies van de Commissie van Deskundigen. Ook komt het voor dat in Werkgroep 2 discussies ontstaan over een bepaald onderwerp en dat hierover een vraag aan Werkgroep 1 wordt voorgelegd. Dit kan dan leiden tot een regel voor in het Rulebook.

Pompgestuurde infiltratie veenweidegebied, waarbij zonnepanelen energie voor de pompen opwekken (foto: <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/februari-2021/uitbreiding-valuta-veen-winst-boeren-natuur/>)

Werkgroep 3: Marktwerving

Deze werkgroep werd in 2020 in het leven geroepen om inzicht te krijgen in de markt waarin door SNK uitgegeven koolstofcertificaten worden verhandeld. Daarbij geldt als basisregel dat SNK een borgingsinstelling is die zorgt voor kwalitatief hoogwaardige koolstofcertificaten en zelf geen rol speelt in de handel in certificaten, d.w.z. zelf geen marktpositie inneemt. Voorbeelden van onderwerpen die de werkgroep bespreekt zijn: hoe verhouden de SNK-certificaten zich tot de nationale klimaatinventarisatie; wat kunnen kopers precies claimen bij aankoop van

een certificaat (bijv. klimaatcompensatie, klimaatneutraal, offset); hoe worden neveneffecten bij emissiereductie/koolstofvastlegging gewaardeerd, enz.?

De werkgroep bestond in 2020 uit de volgende personen:

- Jos Cozijnsen (Climate Neutral Group, voorzitter)
- Ruben Veefkind (Greenchoice)
- Laurens Bovenkerk (Band op Spanning)
- Marco Thijssen (Essent)
- Erik Pijlman (Recell)
- Ieke Benschop (Natuur- en Milieufederatie Utrecht)
- Marc van Oers (Van Iperen Internationaal)
- Peter Koelemij (Zeeuws Klimaatfonds)

2.2. Commissie van Deskundigen

De Commissie van Deskundigen is het adviesorgaan van SNK en bestond in 2020 uit de volgende onafhankelijke deskundigen:

- Elfrieke van Galen
- Jacqueline Cramer (tot juli 2020)
- Catrinus Jepma
- Paul Koutstaal (vanaf september 2020)

De Commissie kwam in 2020 vier keer bijeen in vergaderingen.

De Rijksoverheid, die in 2019 nog toebehoorde was bij de Commissie (met RVO), legde die rol in 2020 neer, omdat zij geen Deelnemer van een Stichting, zoals SNK, kan zijn. Afgesproken is dat de Commissie van Deskundigen bij concrete vragen deze mag voorleggen aan het Ministerie EZK voor consultatie.

2.3. Bestuur

In 2020 werd het bestuur van SNK gevormd door:

- Hans Warmenhoven (voorzitter)
- Jan-Pieter Peijs (penningmeester)
- Arjen Struijk (secretaris)
- Joris Hogenboom (algemeen bestuurslid)

Zij opereren in het bestuur op persoonlijke titel.

De dagelijkse leiding van SNK wordt verzorgd door een directeur, voor welke functie in 2020 Wytze van der Gaast werd benoemd. Hiervoor is een overeenkomst gesloten met zijn werkgever JIN Climate & Sustainability te Groningen.

2.4. Deelnemersraad

Per december 2020 waren de volgende organisaties deelnemer van SNK:

1. Climate Neutral Group B.V.
2. Stichting Friese Milieufederatie
3. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland
4. Syntraal B.V.
5. Stichting Waternet
6. Staatsbosbeheer
7. South Pole
8. Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland

9. Recell
10. Forest Stewardship Council
11. Van Iperen International
12. Band op Spanning
13. Stichting Zeeuws Duurzame Energie en Klimaatfonds (Zeeuws Klimaatfonds)
14. Re-N Technology B.V. (Zitta Biogas)
15. GreenChoice
16. Essent N.V.
17. CLM Onderzoek en Advies B.V.
18. Stichting CO2-Bank Utrecht
19. GreenSand Stock N.V.
20. Stichting Duurzaam Den Haag (Klimaatfonds Haaglanden)
21. Stichting Louis Bolk Instituut
22. Mijwater B.V.
23. Stichting De Natuur en Milieufederaties
24. Trees for All

Deelnemers ontmoetten elkaar in 2020 tweemaal tijdens een vergadering: 12 mei en 2 november.

Voorbereidingen project Zwembad de Veldkamp, Wezep (foto: Simon Bos)

3. Overzicht van resultaten in 2020

De hierboven beschreven activiteiten hadden in 2020 de volgende resultaten:

3.1. Methoden

De voortgang met methodedocumenten per december 2020 was als volgt:

Methodedocument	Status
Valuta voor Veen	Vastgesteld in Rulebook, versie 4; versie 5 na Commissie van Deskundigen
Aqua- en riothermie	Vastgesteld in Rulebook, versie 5
Greenswitch	Vastgesteld in Rulebook, versie 1
Cow credits	Vastgesteld in Rulebook, versie 2
Band op Spanning	Na publieke inspraak; verwerking commentaar
Aanleg bos, boomweides en lijnvormige beplantingen	Gepubliceerd op website voor publieke inspraak
Klimaatslim beheer bestaande bossen	Gepubliceerd op website voor publieke inspraak
Blijvend grasland	Bij Commissie van Deskundigen
Revitalisering Essenbossen	Bij Commissie van Deskundigen
Recell – winning cellulose uit afvalslib	Na Commissie van Deskundigen
Olivijn	Na publieke inspraak; verwerking commentaar
Langdurige koolstofvastlegging met henneproducten	Bij Werkgroep 2
Blue carbon	In voorbereiding in Werkgroep 2

3.2. Projecten

Projectregistratie

Per december 2020 waren bij SNK zeven projecten geregistreerd in het [register](#).

Validatie projectplannen

In 2020 werden twee projectplannen gevalideerd:

- **Lytse Deelen** te Tijnje: opzetting van grondwaterpeil in veenweidegebied (methode Valuta voor Veen).
- **Zwembad De Veldkamp** te Wezep: verwarming van zwembad met warmte afkomstig uit afvalwater (methode Aqua- en riothermie).

Het project Lytse Deelen startte op 30 juni 2020 met een openingsceremonie, waarbij Gedeputeerde Hoogland van de Provincie Fryslân de eerste greppels in het weiland freesde.

3.3. Register

SNK zette in 2020 het register op voor registratie van projectplannen en uitgifte van certificaten (zie voor een illustratie Figuur 1). Teneinde de kosten van het register laag te houden is er voor gekozen om in de huidige opstartfase van SNK een eenvoudig register aan te houden. Het register wordt in een Excel-bestand bijgehouden en vervolgens gepubliceerd als een PDF bestand.

Project-id	Projectnaam	Projectpartij	Projectlocatie	Projecttype (versie methodedocument)	Project-registratie SNK	Projectstart	Looptijd project (jaren)	Status
SNK-A-1	Lytse Deelen	MTS De Nije Mieden	Lytse Deelen te Tijnje	A-GDNK-Groen-Veenweide-002	september 2019	juni 2020	10	gevalideerd
SNK-A-2	Valuta voor Veen Westzijderveld	Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland	Westzijderveld	A-GDNK-Groen-Veenweide-004	december 2020	oktober 2021	10	ingediend voor validatie
SNK-B-1	Zwembad De Veldkamp, Wezep	Syntraal BV	Wezep	B-GDNK-Warmte-Rio-004	maart 2020	mei 2018	15	gevalideerd
SNK-B-2	Aquathermie Brandenburg De Bilt	Syntraal BV	De Bilt	B-GDNK-Warmte-Rio-005	december 2020	augustus 2019	15	geregistreerd
SNK-B-3	Aquathermie 't Bun Urk	Syntraal BV	Urk	B-GDNK-Warmte-Rio-005	december 2020	januari 2019	15	geregistreerd
SNK-C-1	Steenwijkerwold	Staatsbosbeheer	Steenwijkerland	C-SNK-Nieuw Bos-001	december 2020	begin 2021	100	ingediend voor validatie
SNK-C-2	E3531042 nieuw bos ZWD	Staatsbosbeheer, PE Zuidwestelijke Delta	Koewacht en Braakman Zuid	C-SNK-Nieuw Bos-001	januari 2021	Koewacht maart 2021, Braakman Zuid februari 2021	100	geregistreerd
SNK-D-1	GreenSwitch, Agro Energie Hardenberg	Van Iperen International BV	Hardenberg	D-SNK-GreenSwitch-001	december 2020	januari 2021	nbn	geregistreerd

* Schatting o.b.v. validatierapport

** Vastgesteld o.b.v. verificatierapport

Code	Projecttype
A	Grondwaterpeil ophoging
B	Aquathermie t.v.v.
C	Aanleg van nieuw bos en
D	GreenSwitch: nagenoeg CO2 neutraal productie proces ter vervanging van nitraatmeststoffen geproduceerd door middel van de hoogenergetische Haber&Bosch- en Oswald- processen

Figuur 2. Uitsnede register op <https://nationaleco2markt.nl/register/>

3.4. Tarieven

In 2020 stelde SNK een tarieflijst op voor verschillende handelingen die SNK verricht in het traject van een methodedocument tot en met het afboeken van koolstofcertificaten. Het tarievenoverzicht staat in onderstaande tabel.

Tarieven Stichting Nationale Koolstofmarkt (1 oktober 2020)

Item	Tarief	Toelichting
Proces vaststelling methodedocument SNK	€ 5.000,00	- Eenmalig per methodedocument; de indiener wordt automatisch Deelnemer SNK. - Tarief dekt: proces van begeleiding in werkgroepen, bespreking Commissie van Deskundigen, organiseren publieke inspraak, redactie voor opname in Rulebook en het validatiemodel o.b.v. methodedocument à €2000.
Validatie projectplan	€ 1.500,00	Validatie houdt in dat wordt vastgesteld of een projectplan correct volgens het methodedocument is opgesteld. Het tarief dekt twee rondes van validatieoordeel en correcties af; meerprijs bij meerdere correctierondes: € 125/uur
Registratie project bij SNK	€ 500	Eenmalig per project
Aanmaken en onderhoud rekening in register SNK	€ 500	Per jaar
Aanmaak certificaat in register	€ 0,25	Per certificaat per keer. N.a.v. validatie projectplan en/of verificatie van emissiereducties.
Overboeken certificaat binnen register t.b.v. handel	€ 0,25	Per certificaat per keer. Overboeking vindt plaats bij verhandeling van certificaat tussen partijen.
Afboeken certificaat	€ 0,25	Per certificaat per keer. Koper is eindgebruiker t.b.v. claim klimaatcompensatie; het certificaat is na afboeken niet meer beschikbaar voor de handel.

4. Verwachtingen voor 2021 en daarna

4.1. Visie, missie en doelstelling

In 2020 formuleerde SNK de volgende visie, missie en doelstelling:

- **Visie** - Alle potentiële emissiereducties of koolstofvastlegging in Nederland waarvoor nog geen beleidsinstrumenten bestaan krijgen via SNK een certificaat.
- **Missie** - Het opzetten van een systeem dat borgt dat de door SNK uitgegeven certificaten staan voor geverifieerde emissiereducties of koolstofvastlegging, dat wil zeggen dat deze onafhankelijk zijn vastgesteld als werkelijk gerealiseerd en additioneel aan de huidige beleidsinstrumenten.
- **Doel** - Voor de langere termijn, dat wil zeggen na vijf jaar, kan het borgingssysteem van SNK zichzelf bekostigen via een tarievenstelsel voor geregistreerde projecten en uitgegeven certificaten. Voor de korte termijn wordt aanvullende financiering gezocht.

Conform deze uitgangspunten zal SNK de komende jaren:

- een **verdienmodel** faciliteren voor, in beginsel, alle potentiële emissiereductie of koolstofvastlegging in Nederland waarvoor nog geen beleid bestaat,
- via het uitgeven van een **betrouwbaar certificaat** dat staat voor additionele en door onafhankelijke deskundigen gecontroleerde emissiereductie of koolstofvastlegging.

Op grond van huidige informatie zal SNK in 2021 minimaal 25 projecten registreren (in haar online register). Voor 2022 wordt verondersteld dat het aantal projecten verdubbelt, waarna de groei afvlakt naar 50% per jaar in 2023 en 25% in 2024 en 2025. Hierdoor zal in 2025 het aantal projecten uitkomen op 117, wat gemiddeld zo'n 12 projecten per methodedocument (oftewel: projecttype) betekent in dat jaar.

Geschat aantal projecten geregistreerd door SNK met gevalideerd projectplan					
	2021	2022	2023	2024	2025
SNK-geregistreerde projecten	25	50	75	94	117

Uitgaande van een voorzichtige veronderstelling dat een gemiddeld project 500 tCO₂-eq. reduceert of vastlegt per jaar, zal in 2025 cumulatief zo'n 0,2 Megaton CO₂-eq. aan klimaatwinst zijn geboekt via SNK-certificaten.

4.2. Financiering

In de tweede helft van 2020 werd o.b.v. bovenstaande visie, missie en doelstelling een meerjarenbegroting opgesteld (voor de periode 2021-2025). Voor het dekkend maken van deze begroting zijn vervolgens met een verschillende partijen (Deelnemers maar ook partijen nog geen deelnemer waren) gesprekken gevoerd over mogelijke financiële bijdragen. Ter voorbereiding op de gesprekken was een prospectus opgesteld, waarbij, onder andere, de mogelijk werd aangeboden dat partijen *Founding Partner* van SNK konden worden in ruil voor een bijdrage van minimaal €10.000.

Het bestuur heeft zich als doel gesteld dat voor een solide dekking van de meerjarenbegroting van SNK per maart 2021 een totaalbedrag moet zijn toegezegd van minimaal €120.000. Partijen werd ook de mogelijkheid geboden om een toezegging te doen op voorwaarde dat dit streven werd gehaald. Per 31 december 2020 kon het bestuur constateren dat, o.b.v. schriftelijke en mondelinge toezeggingen, dit streefbedrag was behaald. In 2021 zal het bestuur de afspraken met partijen verder uitwerken.

4.3. Methoden en regels

In 2021 zal SNK verder werken aan de methoden en regels zoals elders in dit jaarverslag genoemd. De verwachting is dat er ook in 2021 nieuwe methoden voor projectopties zullen worden ingediend bij SNK voor maatregelen waarvoor nog geen geïnstrumenteerd beleid bestaat. Uiteindelijk zal de stroom nieuwe methoden

opdrogen, maar is de verwachting dat de bestaande methodedocumenten regelmatig worden geactualiseerd. Redenen hiervoor kunnen zijn: beleidswijziging die mogelijk invloed hebben op de additionaliteit van projecten, technologieontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de baselinebepaling, enz.

4.4. Communicatie

SNK zal in 2021 een Werkgroep Communicatie oprichten die de activiteiten van SNK onder de aandacht zal brengen van partijen in verschillende sectoren. Hierdoor kunnen potentieel geïnteresseerden in bijvoorbeeld de sector Transport kennis nemen van uitgifte van SNK-certificaten in de sector Landbouw en natuurbeheer. Hiermee voorkomt SNK dat informatie blijft hangen in de eigen 'silo's'. Een eerste 'laaghangend fruit' is al benut met de opzet van een [SNK-pagina op LinkedIn](#). Verder zal de werkgroep een verzamelpunt kunnen zijn van informatieverzoeken van verschillende marktpartijen om die vervolgens door te geven aan betrokkenen bij SNK.

In de bijlage is de flyer opgenomen die in 2020 door SNK werd gemaakt.

5. Jaarrekening 2020

Balans		
	31-12-2020	31-12-2019
Activa		
Debiteuren	€ 18.440,00	€ 2.420,00
Te vorderen omzetbelasting	€ 95,00	€ -
Liquide middelen	€ 32.057,00	€ 40.812,00
	€ 50.592,00	€ 43.232,00
Passiva	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen	€ -8.572,00	€ 3.736,00
Te betalen omzetbelasting		€ 6.222,00
Crediteuren	€ 59.164,00	€ 33.274,00
	€ 50.592,00	€ 43.232,00

Winst- en verliesrekening		
	2020	2019
Omzet		
Bijdragen deelnemers	€ 34.236,00	€ 81.073,00
Registratie projecten	€ 9.000,00	€ -
SNK register	€ 86,00	
	€ 43.322,00	€ 81.073,00
Kosten	2020	2019
Inleen werkzaamheden	€ 47.200,00	€ 73.837,00
onkosten projecten		€ 2.249,00
Algemene kosten	€ 8.430,00	€ 1.251,00
	€ 55.630,00	€ 77.337,00
Resultaat	€ -12.308,00	€ 3.736,00